

РЕЦЕНЗИЯ

за цялостното научно творчество на доц.Маринела Иванова Грудева, доктор по педагогика участник в конкурс „, обявен в Държавен вестник, бр.62 от 6.08.2019.за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висшето образование 1.2 Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика , научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика (обучение на медицински специалисти)“ към Медицински университет, г.Варна, факултет „Обществено здравеопазване“, катедра „Здравни грижи“

Биографични данни:

Доц. Маринела Грудева, дп. е завършила Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ , специалност Българска филология, втора специалност История. В периода 1998г. -2015 г осъществява 12 квалификации, свързани с професионалното й израстване. През 1996 завършва едногодишна специализация по социална педагогика в ЦИУУ към СУ „Св. Климент Охридски“. Дисертация на тема: „Хуманизация на отношенията в съвременното училище“ защитава през 2001 г. и получава образователната и научна степен „Доктор“ по педагогика по научната специалност 05.07.01

Професионалният път на доц. Маринела Грудева, дп започва като учител (1974-1997). Продължава последователно като инспектор в МОН, София; помощник директор в основно училище ,гр. Варна; директор на основно училище, гр. Варна; главен специалист в младежки дом, Община Варна; директор на общински детски комплекс, гр. Варна; началник отдел „Младежки дейности“, община Варна.

През 2006 год. заема академичната длъжност „Доцент“ по професионалното направление „Теория на възпитанието и дидактика“ към Техническия университет, гр. Варна , а от 2008 г. същата академична длъжност по професионалното направление 1.2 Педагогика – „Теория на възпитанието и дидактика“ в Медицинския университет, гр.Варна.

Анализ на научното творчество:

В периода 2001г. – 2019 г. доц. Маринела Грудева, дп е разработила 3 монографии с общ обем 781 страници, четири броя книги и учебници с общ обем 887 стр., 3 учебни пособия с общ обем 675стр., 3 броя студии с общ обем 108 стр., тридесет и пет броя статии, с общ обем 286 стр., 67 броя доклади, с общ обем 691стр. Десет от публикациите са на чужд език.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“ , доц. М.Грудева, дп кандидатства с хабилизационен труд на тема: “Концептуално моделиране на педагогическата и андрагогическата подготовка във висшето медицинско училище“, както и с 3 самостоятелни учебни помагала, 4 учебни помагала в съавторство, 5 самостоятелни публикации на български език в научни списания, 16 публикации в научни списания на български език в съавторство, 2 самостоятелни публикации в научни

списания на чужд език, 11 публикации в съавторство в научни списания на чужд език, 43 публикации в сборници и една студия в съавторство.

В съвместните публикации авторският дял на доц. Маринела Грудева, дп е отразен детайлно и коректно.

Общото впечатление, което се налага е голямата изследователска активност на авторката и пълноценното ѝ сътрудничество с различни наши и чужди изследователи в разработването на значими педагогически проблеми. В същото време е налице една добре маркирана собствена изследователска територия, свързана с двете научни направления: *Педагогика* (обща, медицинска, социална, педагогика на ранното детство) и *Андрагогия* в обобщените тематични направления: „приложение на андрагогическия подход в академична и клинична среда и андрагогическа подготовка на студенти, преподаватели във висшето медицинско училище, медицински колеж и медицински специалисти от извънуниверситетски клинични бази, центрове и структури“.

Обучението като информационна насоченост в публикациите на доц. М.Грудева, дп заема централно място. То е разгледано в дълбока обвързаност с реалните потребности на педагогическата реалност в по-общ план(училище, детска ясла, извънучилищна дейност) и по посока на професионалната подготовка и перспективата за бъдещата професионална реализация на студентите в условията на съчетаване на педагогическия и андрагогическия подходи. На тези проблеми, в тяхната многопластовост и ценностна осмисленост доц. М.Грудева, дп посвещава много изследователски проучвания, които са обхванати в една добре систематизирана информационна цялост.

Хабилитационният труд “Концептуално моделиране на педагогическата и андрагогическата подготовка във висшето медицинско училище“ претендира за висока научна стойност и иновативност в областта на университетското медицинско образование като цяло. Справедливо е да се отбележи, че тази проблематика се разгръща детайлно на базата на личния опит на доц. М.Грудева, дп и то за първи път в средите на нашата педагогическа научна общност. Съвременната парадигма и ориентири за педагогическата и андрагогическа подготовка в медицинското училище е очертана детайлно като ясно са изведени методологическите основания, методическата съдържателност, крайните резултати и тяхната ценностна осмисленост. Ясно са посочени спецификата на преподавателската дейност както и функционалния и ролеви профил на преподавателя. Обърнато е специално внимание на нормативната и информационно методическата осигуреност в хода на педагогическата и андрагогическа подготовка на студентите. Загатнати са определени дефицити в този план. Добре са очертани педагогическите зависимости и отношения в подготовката на „потенциални преподаватели“ (студенти, обучаващи се в специалности от регулираните професии) и педагогически и медицинските специалисти, на трудов договор в медицински университет и специалисти, извън сферата на медицинското образование. Всичко това е представено в добре параметрирана логическа цялост.

Постигнатите изследователски проникновения в хода на проучванията на доц. М.Грудева, дп са ѝ дали увереността да представи и апробира няколко авторски модела като основни инструменти в педагогическата и андрагогическа подготовка на студентите. Първият модел отразява пълноценното изграждане на функционалния и

ролевия профил на съвременния преподавател във висшето медицинско училище. Вторият и третият модел разкриват механизмите на удовлетворяване на потребностите от педагогическа и андрагогическа подготовка на по-широк кръг от потребители в академична и извънакадемична среда като: „модел на Център за комплексна педагогическа и андрагогическа подготовка и модел на курс за дистанционно обучение на преподаватели в същата насока“.

Трите модела имат добра концептуална представителност и могат да се прилагат и в други висши медицински училища в страната.

Всички публикации на доц. М.Грудева, дп свързани с научната специалност „Теория на възпитанието и дидактика“ са фокусирани върху актуални педагогически проблеми, които в по-общото си звучене са ориентирани към демократизирането и хуманизирането на образователното пространство в средното училище и във висшите училища за подготовка на медицински специалисти. По-конкретно това са иновативните предложения на авторката за организиране на личностно-ориентираното обучение, открояване на отговорностите на съвременното семейство за пълноценното израстване на децата, очертаване на параметрите на здравното, нравственото и духовно израстване на подрастващите, ролята на извънкласната и извънучилищна дейност, насочена към адаптиране на младите към обществения живот, преодоляване на агресията, анализ на съвременния профила на медицинския специалист, работата в детската ясла, потребността от педагогическата квалификация на преподавателите медицински специалисти. Основното звучене, преоткривано в голяма част от публикациите, представяни на национални и международни форуми е силата на хуманистичния подход – в неговите съдържателни аксиологически параметри и неговото реално приложение в педагогическото пространство, както и градивната му сила за израстването не само на добре подготвени медицински специалисти, но и на бъдещи преподаватели с висок морал. Доц. М.Грудева, дп очертава механизмите на приложимост на хуманистичния подход като методологическа основа и като инструмент за осъществяване на личностна ориентация в конструирането на педагогическото взаимодействие в различни образователни ситуации, стимулиращи самостоятелността, креативността и отговорността на обучаваните. Проекциите на хуманистичния подход върху характера на обучението се преоткриват в проучванията на авторката, свързани с квалификацията на учителите в средното училище и медицинските специалисти в детската ясла. Детайлно са разгледани допусканията типични слабости, плод на незадоволителна фундаментална подготовка и субективни причини. Предложени са конструктивни технологични решения, базирани на компетентностния подход. Акцент е поставен върху по-широките спектри на взаимодействията семейство: институции.

В своята цялост научните постижения на доц. М.Грудева, дп я представят като ерудиран преподавател с подчертано добри изследователски умения, насочени към осъвременяване на педагогическата теория и практика.

Доц. Маринела Грудева, дп участва активно с публикации в над 60 научни национални и международни конференции. А като експерт – изследовател и обучител в два представителни европейски научни проекти : в Казахстанския федерален университет и МУ Варна.

Научни (теоретични и практико-приложни)приноси:

Приемам формулираните от доц. М.Грудева,дп научни приноси, свързани с нейната научно-изследователска и преподавателска дейност. Обобщено ще ги представя по този начин:

1. Открити са и са адаптирани теоретичните и практико-приложните аспекти на педагогиката и андрагогията към спецификата на професионалната подготовка на студентите във висшето медицинско училище.
2. Осъществено е първото по рода си по-обхватно изследване на състоянието на педагогическата подготовка на студенти, придобиващи професионалната квалификация „преподавател по практика“ и на преподаватели - медицински специалисти.
3. Създадена е нормативна основа и авторски функционално-ролеви модел на съвременния преподавател;
4. Разработен е авторски концептуален модел за комплексна педагогическа и андрагогическа подготовка на студенти, докторанти, постдокторанти, преподаватели – медицински и немедицински специалисти в медицински университет Варна, както и на медицински специалисти, извън университетските центрове. Осъщественото пилотно проучване доказва състоятелността на модела;
5. Разработени са методологически, методически и технологични насоки за осъвременяване на обучението във висшите училища и повишаване на неговото качество, съобразено с европейската квалификационна рамка за учене през целия живот и референтна рамка за ключовите компетентности;
6. Реализирано е теоретично изследване за основанията, спецификата и осъществяването на дистанционното обучение в условията на висшето медицинско образование; Апробиран е авторски модел.
7. Разработени са два модела за планиране, организиране и провеждане на практическите занимания на студентите от професионалното направление „Здравни грижи“.
8. Изследвани и систематизирани в теоретичен план са проблемите на ранното детство и детското развитие в самостоятелната детска ясла. Предложени са иновативни технологични решения гарантиращи преодоляването на типичните затруднения и успешната социализация на децата.
9. Изследвана е педагогическата квалификация на работещите медицински специалисти в детска ясла. Анализирани са дефицитите и са очертани насоки за допълнителна квалификация, в синхрон с процесите на демократизиране и хуманизиране на взаимоотношенията: медицински специалисти-дете и медицински специалисти-родител.
10. Изследвани, разработени и апробирани са конкретни варианти на извънучилищната възпитателна дейност, насочени към социализиране на детската личност в контекста на взаимодействие между извънучилищните центрове и неправителствените организации.
11. Изследвана и доказана е връзката между здравното възпитание, здравната култура и здравословния начин на живот на децата в детската градина.

Преподавателска ангажираност:

Доц. Маринела Грудева, дп води лекционни курсове по Педагогика, Андрагогия, Детска педагогика, Принципи и методика на обучението, Медицинска педагогика, Методика на обучението по практика на студенти от професионалното направление „Здравни грижи“. За тази учебна година обемът на учебния хорариум на кандидатката е 477 ч. Лекционни курсове на доц. дп М.Грудева са осигурени с учебници и учебни помагала. Това е сериозна гаранция за добрата подготовка на студентите – бъдещи медицински специалисти.

Като положителен факт може да бъде отчетена екипната творческа дейност на доц. М. Грудева, дп със студенти, отразена в общи публикации.

Научно ръководство на дипломанти и докторанти:

Доц. Маринела Грудева, дп е ръководила 12 дипломанти и трима докторанти (2008г. – 2019 г.) , всички са защитили успешно своите дипломни работи и дисертационни изследвания. Открити са над 80 цитирания на нейни публикации, което е гаранция за разпознаваемостта на авторката сред научната педагогическа общност.

Отличия и награди:

За своя научен принос, с обществена значимост, доц. М.Грудева, дп е награждавана от различни организации: Община Варна – за принос в развитието на младежката политика и извънучилищната дейност; от Българския червен кръст за съдействие и принос за развитието на Варненската червенокръстка организация.

Заклучение:

Обемът и съдържанието на цялостното творчество и научните изяви на доц. Маринела Грудева, дп напълно отговарят на „минималните изисквания за заемане на академична длъжност „Професор“, съгласно ЗРАС – 2018г.

Изследователската представителност и иновативност на научните публикации, както и преподавателската дейност на доц. Маринела Грудева, дп ми дават основание и убеденост да ѝ дам висока положителна оценка и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да подкрепят кандидатурата ѝ за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висшето образование 1.2 Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика , научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика (обучение на медицински специалисти)“ за нуждите на Медицинския университет, гр. Варна, факултет „Обществено здравеопазване“, катедра „Здравни грижи“.

2.12.2019 г.

Рецензент: проф. Емилия Василева, дп

